

Feladatlap – X. osztály

1. feladat Válaszd ki a helyes választ.

Két test fajhője közt a következő összefüggés áll fenn: $c_1 > c_2$, ha:

1. ugyanabból az anyagból vannak és a tömegük közti összefüggés $m_1 > m_2$;
2. tömegük megegyezik és a hőkapacitásuk közti összefüggés $C_1 > C_2$;
3. tömegük megegyezik és ugyanakkora hőmérséklet változásnál $Q_1 > Q_2$.

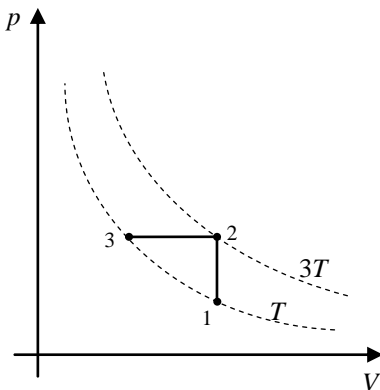
A) 1,2,3

B) csak az 1

C) csak a 2

D) csak a 2 és a 3

2. feladat Adott mennyiségű ideális gázra vonatkozó folyamat grafikonját az ábra szemlélteti. (A görbék hiperbolák, az 1-es, 2-es és 3-as állapotok, az ábra szerint, a hiperbolákon találhatók.)

Melyik állítás nem igaz?

- a) a 2-es állapotban háromszor akkora a nyomás, mint az 1-es állapotban;
- b) a 3-as állapotban fele akkora a térfogat, mint az 1-es állapotban;
- c) a 3-as és az 1-es állapotban azonos a hőmérséklet;
- d) a 2-es állapotban nagyobb a hőmérséklet, mint a 3-as állapotban.

A) a

B) b

C) c

D) d

3. feladat Egy $30\text{ }^\circ\text{C}$ -os és egy $20\text{ }^\circ\text{C}$ -os acélkockát egymás mellé helyezünk egy hőszigetelt edényben. A termodinamika melyik főtételét sértené, ha azt tapasztalnánk, hogy a $30\text{ }^\circ\text{C}$ -os kocka melegszik, a $20\text{ }^\circ\text{C}$ -os pedig lehűl?

- a) a hőtan I. főtételét
- b) a hőtan II. főtételét
- c) a hőtan I. és II. főtételét egyaránt
- d) egyiket sem

A) a

B) b

C) c

D) d

Bolyai Farkas Országos Fizika Tantárgyverseny 2016

Bolyai Farkas Elméleti Líceum, Marosvásárhely

X. Osztály

4. feladat Egy l hosszúságú és S keresztmetszetű rézhuzal ellenállása R . Megkétszerezzük hosszát és megfelezzük keresztmetszetét. Az új huzal ellenállása:

- a) R
- b) $2R$
- c) $R/2$
- d) $4R$

A) a

B) b

C) c

D) d

5. feladat Az R elektromos ellenállású fogyasztót egy feszültségforrás sarkaihoz kapcsoljuk, amelynek belső ellenállása r . Az áramforrás sarkain a feszültség nulla, ha:

A) $R = 0$

B) $R = r$

C) $R = 2r$

D) $R \rightarrow \infty$

6. feladat Ha egy gáz hőmérsékletét $\Delta T = 200 \text{ K}$ -nel növeljük, a molekulák termikus sebessége $v_1 = 400 \text{ m/s}$ -ról, $v_2 = 581,43 \text{ m/s}$ sebességre nő. Mekkora a gáz kilomóltömege?

A) $37,6 \text{ kg/kmol}$

B) 28 kg/kmol

C) 29 kg/kmol

D) 26 kg/kmol

7. feladat Egy gáz nagyon gyors átalakulása során a térfogata nyolcszorosára nő míg hőmérséklete felére csökken. A gáz izobár mólhője:

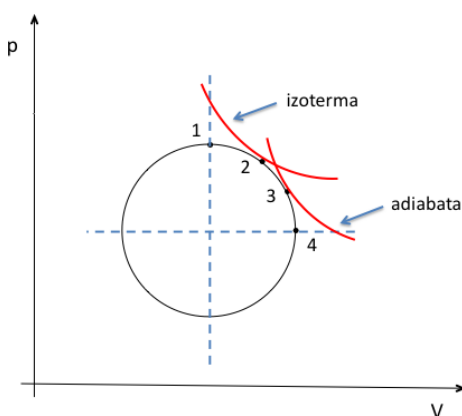
A) $C_p = 4R$

B) $C_p = 3R$

C) $C_p = 2,5R$

D) $C_p = 3,5R$

8. feladat Egy ideális gáz az alábbi nyomás-térfogat diagramon vázolt, kör alakú 1-2-3-4-1 körfolyamatot végzi. A 2-es állapot hőmérsékletének megfelelő izoterma, illetve a 3-as állapoton átmenő adiabata is látható. Ezen információk felhasználásával arra a következtetésre lehet jutni, hogy:

- a) Az $1 \rightarrow 2$ folyamat során a gáz hőt ad le.
- b) A $2 \rightarrow 3$ folyamat során a gáz hőt vesz fel.
- c) A $2 \rightarrow 3$ folyamat során a gáz hőt ad le.
- d) A 4-es állapotban a gáz hőmérséklete nagyobb

A) a

B) b

C) c

D) d

Bolyai Farkas Országos Fizika Tantárgyverseny 2016

Bolyai Farkas Elméleti Líceum, Marosvásárhely

X. Osztály**9. feladat** Egy termikus motor Carnot körfolyamat szerint működik.Abban az esetben, ha a környezetnek leadott hőmennyiség és a motor által végzett mechanikai munka aránya $-1/3$, a T_{max}/T_{min} arány:

A) 1,5

B) 2,5

C) 3

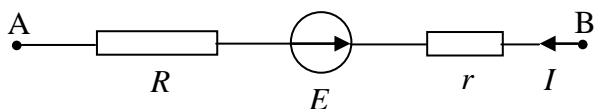
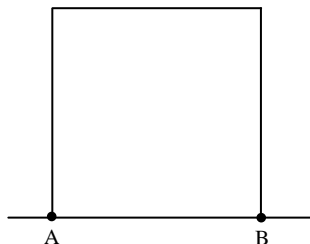
D) 4

10. feladat Egy tartályban három ideális gáz keveréke található: 6 mol molekuláris oxigén, 4 mol molekuláris nitrogén és 2 mol atomos argon. Az egyes gázok móltömegei:

anyag	O ₂	N ₂	Ar
$\mu \text{ (kg/kmol)}$	32	28	40

Mennyi a gázkeverék közepes móltömege egész értékekre kerekítve kg/kmol -ban?A) 28 kg/kmol B) 31 kg/kmol C) 32 kg/kmol D) 33 kg/kmol **11. feladat** Mennyi hőt von el a hűtőgép a 8 g tömegű, $18 \text{ }^\circ\text{C}$ -os víztől, miközben $-5 \text{ }^\circ\text{C}$ hőmérsékletű jégkockát fagyaszt belőle? A vízre és a jégre jellemző anyagállandókat az alábbi táblázat tartalmazza:

anyag	fajhő ($\frac{J}{g \cdot K}$)	fajlagos latens párolgáshő ($\frac{kJ}{kg}$)	fajlagos latens olvadáshő ($\frac{kJ}{kg}$)
víz	4,2	2260	-
jég	2,1	-	334

A) 688,8 J B) 691,5 J C) 3444,8 J D) 3360,8 J **12. feladat** A mellékelt ábrán látható áramkör részében az U_{AB} elektromos feszültség értéke:A) $E - I(R + r)$ B) $E + I(R - r)$ C) $-E + I(R + r)$ D) $-E - I(R + r)$ **13. feladat** Egy R ellenállású rézdrótból négyzet alakú keretet formálnak. Az **A** és **B** pontok közötti eredő ellenállás:A) $3R/16$ B) $3R/4$ C) $6R/4$ D) $R/4$

Bolyai Farkas Országos Fizika Tantárgyverseny 2016

Bolyai Farkas Elméleti Líceum, Marosvásárhely

X. Osztály

14. feladat Az $r = 2\Omega$ belső ellenállású áramforrás egymásután két fogyasztót táplálhat. Az első ellenállása $R_1 = 3\Omega$, a második $R_2 = 8\Omega$ -os. A két áramkörben létrejövő áramerősségek aránya I_1/I_2 :

A) 1

B) 2

C) 4

D) 8

15. feladat n darab azonos generátor, akár sorosan, akár párhuzamosan van kapcsolva, ugyanakkora áramot juttat az R ellenállású külső áramkörbe. Ha r egy generátor belső ellenállása, az említett feltétel akkor teljesül, ha:

A) $R = r$

B) $R = nr$

C) $R = 0$

D) $R = r/n$

16. feladat Mindkét végén zárt, $l = 1\text{ m}$ hosszú üvegső közepén $h = 20\text{ cm}$ hosszú higanyoszlop található. Ha a csövet függőlegesen felállítjuk, a higanyoszlop $\Delta l = 10\text{ cm}$ távolsággal mozdul el. Adottak: $g = 10\text{ m/s}^2$, valamint $\rho_{\text{Hg}} = 13,6\text{ g/cm}^3$. A nyomás értéke a vízszintes helyzetű csőben:

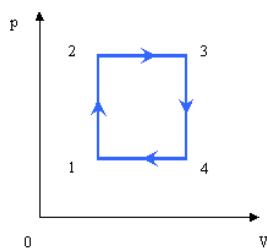
A) $p = 10^5\text{ Pa}$

B) $p = 0,51 \cdot 10^5\text{ Pa}$

C) $p = 2 \cdot 10^5\text{ Pa}$

D) $p = 1,51 \cdot 10^5\text{ Pa}$

17. feladat Egy ideális gáz az ábrán látható körfolyamatot végzi. Ismerjük a T_1 , T_3 hőmérsékleteket valamint tudjuk hogy a 2-es és 4-es állapotok egy izotermán vannak. A teljes körfolyamat során végzett mechanikai munka:

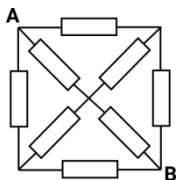
A) $\nu R(\sqrt{T_3} - \sqrt{T_1})^2$

B) $\nu R(\sqrt{T_3} + \sqrt{T_1})^2$

C) $\nu R(\sqrt{T_3} + 2\sqrt{T_1})^2$

D) $\nu R(\sqrt{T_3} - 2\sqrt{T_1})^2$

18. feladat Azonos R ellenállású ellenállásokból megépítjük az ábrán látható kapcsolást. Mekkora a hálózat eredő ellenállása az ábrán látható A és B pontok között?

A) $2R/3$

B) $2R/6$

C) $8R$

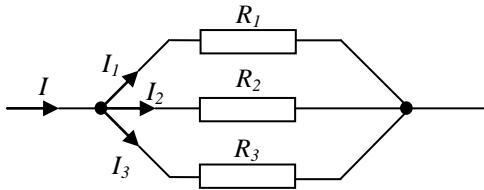
D) $4R$

Bolyai Farkas Országos Fizika Tantárgyverseny 2016

Bolyai Farkas Elméleti Líceum, Marosvásárhely

X. Osztály

19. feladat A mellékelt ábrán lévő kapcsolásban az ismert áramok erősségei: $I = 0,8\text{mA}$, $I_2 = 0,3\text{mA}$ és az ismert ellenállások: $R_2 = 20\ \Omega$, $R_3 = 15\ \Omega$. A kapcsolásban az R_1 elektromos ellenállás értéke:

A) $30\ \Omega$ B) $40\ \Omega$ C) $50\ \Omega$ D) $60\ \Omega$

20. feladat. Az ábrán látható egyforma tartályokat két könnyen mozgó, súlytalan dugattyú zárja le, melyek egy könnyű, merev rúddal vannak összekötve. A két tartályba $20\ ^\circ\text{C}$ -os, 10^5Pa nyomású levegő van bezárva, a dugattyúk keresztmetszete 20cm^2 , a tartályok hossza 30cm . A baloldali tartályban lévő levegőt $100\ ^\circ\text{C}$ -ra felmelegítjük, a másik $20\ ^\circ\text{C}$ -os marad, közben a dugattyúk szabadon elmozdulhatnak.

I. Mekkora távolságon mozdul el a dugattyú?

A) 0

B) $2,5\text{ cm}$ C) $3,6\text{ cm}$ D) 5 cm

II. Rögzítjük a dugattyúkat, és visszahűtjük a felmelegített levegőt $20\ ^\circ\text{C}$ -ra. Mekkora lesz a nyomás a bal ill. a jobboldali tartályban?

A) 10^5 Pa , illetve 10^5 Pa B) $0,75 \cdot 10^5\text{ Pa}$, illetve $1,25 \cdot 10^5\text{ Pa}$ C) $0,88 \cdot 10^5\text{ Pa}$, illetve $1,25 \cdot 10^5\text{ Pa}$ D) $0,893 \cdot 10^5\text{ Pa}$, illetve $1,137 \cdot 10^5\text{ Pa}$

III. Mekkora vízszintes erő tartja ekkor a dugattyút? (A tartályok a művelet során nem mozdulnak el.)

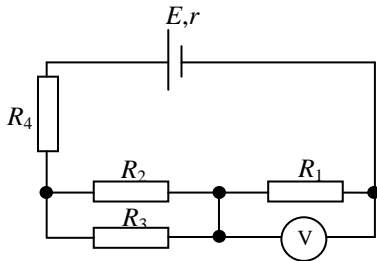
A) 0 N B) $48,8\text{ N}$ C) $55,6\text{ N}$ D) 153 N

Bolyai Farkas Országos Fizika Tantárgyverseny 2016

Bolyai Farkas Elméleti Líceum, Marosvásárhely

X. Osztály

21.feladat A mellékelt ábrán látható áramkörben adottak: $r = 5 \Omega$, $R_1 = 75 \Omega$, $R_2 = 40 \Omega$, $R_3 = 120 \Omega$, $R_4 = 90 \Omega$ és az ideális voltmérő által jelzett $U_1 = 9 \text{ V}$. Az összekötő huzalok ellenállása elhanyagolható.

I. Az R_1 ellenálláson áthaladó áramerősség:

- A) 0,01 A   B) 0,1 A   C) 0,12 A   D) 0,012 A

II. Az R_2 ellenálláson áthaladó áramerősség:

- A) 0,9 A   B) 0,09 A   C) 0,12 A   D) 0,012 A

III. Az áramforrás elektromotoros feszültsége:

- A) 48 V   B) 24 V   C) 12 V   D) 6 V

Pontozás:

Összesen:	70 pont
feladatok: 1-5	1 pont
feladatok: 6-15	2 pont
feladatok: 16-19	4 pont
feladatok: 20-21	12 pont
hivatalból:	5 pont

Munkaidő: 2 óra

Eredményes versenyzést!